

ליום חגנו" משמעותו, יום חג, שבו החודש, כלומר הירח, מכוסה, וזהו ראש השנה, שהוא בתחילת חודש, שאין הירח נראה בו^א, ואמר הכתוב על יום זה שיש לתקוע בו בשופר. ועוד אמר הכתוב על היום הזה, "כי חק לישׁרָאֵל הוא", כלומר ביום זה יקבעו מזונות לישראל, שכן "חוק" הוא ענין מזונות, כמו שנאמר, "רק אֲדַמְתִּים הַכֹּהֲנִים לֹא קָנָה כִּי חֶק לַכֹּהֲנִים מֵאֵת פְּרֵעָה וְאֶקְלוּ אֶת חֶקֶם אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם פְּרֵעָה עַל כֵּן לֹא מְכָרוּ אֶת אֲדַמְתִּים" (בראשית מ"ז כ"ב), ומר זוטרא הביא כתוב אחר, בו מבואר ש"חוק" הוא ענין של מזונות, "שׁוּא וְדַבֵּר כָּזָב הִרְחַק מִמֶּנִּי רֹאשׁ וְעֶשֶׂר אֶל תִּתֵּן לִי הַטְּרִיפֵנִי לְחֶם חֶקֶי" (משלי ל' ח').

יוצאים מכלל זה, הוצאות שבתות, והוצאות יום טוב^ב, והוצאת בניו לתלמוד תורה, שכל אלו, אין קוצבים לו הוצאתם בתחילת השנה, אלא נותנים לו במשך השנה כמי מה שמוציא, אם הרבה להוציא, יתנו לו כפי מה שהרבה, ואם מיעט להוציא, יתנו לו כפי מה שמיעט^ג.

הכנת צרכי שבת בכל יום

אמרו עליו על **שמאי הזקן, כל ימיו היה אוכל לכבוד שבת**, מצא בהמה נאה, אומר זו לשבת, מצא אחרת נאה הימנה, מניח את השניה, ואוכל את הראשונה, נמצא אוכלה לזו, כדי שתהא היפה נאכלת בשבת, נעשית אכילתה של הראשונה לכבוד שבת.

וכן שנינו בברייתא, שבית שמאי אומרים, מחד שביך לשבתך, כלומר מאחד בשבת שלך תן לבך לשבת הבאה.

^א **שהלבנה מתכסה בו**, שאינה נראית לכל אדם, אלא שחרית ליושבי מזרח וערבית ליושבי מערב, כדאמר בראש השנה, עשרים וארבע שעות מתכסה סיהרא. [רש"י]. וקשה ... דהוה ליה למימר שהלבנה מתכסה. (ב) לכך פירש רבינו תם **שראש חודש מזדמן בו**, כלומר שרגיל לבא בו, וכסא לשון זמן, כמו "ליום הכסא יבא ביתו". (ג) ורבינו משולם פירש, מתכסה, שלא היה **שעיר של ראש חודש** קרב בו כלומר ... **דלא מפרש** קרא בהדיא של ראש חדש, דראש השנה דכתיב בפינחס מלבד עולת החדש, וחטאת לא הזכיר. (ד) וי"מ מתכסה, **שאינו מזכירין אותו במוסף דראש השנה**. ורבינו תם היה אומר, אדרבה הואיל והיה קרב, מזכירין אותו במוסף דראש השנה. ותקן רבינו תם לומר במוסף, "מלבד עולת החדש וגו'" וכן תקן לומר "שני שעירים כהלכתן וגו' שעיר אחד של ראש חדש ושעיר אחד של ראש השנה. [תוס'].

^ב והוצאת ראשי חודשים. [כן מבואר במדרש רבה שהביא מהר"ב רבשבורג על הגליון].

^ג פירש ר"י, הכל נפקי מקראי דלעיל "חדות ה' היא מעוזכם". מזונותיו דשבת, כדאמר לוו עלי ואני פורע. תורה, דכתיב "חדות", וחדות היא תורה, דכתיב "פקודי ה' ישירים משמחי לבי". [תוס'].